

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ¹

[Salutation]

1.1 Παυλος, αποστολος Ιησου Χριστου² δια θεληματος Θεου, και Τιμοθεος ο αδελφος, 2 τοις εν Κολοσσαις³ αγιοις και πιστοις αδελφοις εν Χριστω: χαρις υμιν και ειρηνη απο Θεου Πατρος ημων και Κυριου Ιησου Χριστου.⁴

[Building rapport]

3 Ευχαριστουμεν τω Θεω και⁵ Πατρι του Κυριου ημων Ιησου Χριστου παντοτε περι υμων προσευχομενοι 4 (ακουσαντες την πιστιν υμων εν Χριστω Ιησου και την αγαπην την⁶ εις παντας τους αγιους), 5 δια την ελπιδα την αποκειμενην υμιν εν τοις ουρανοις, ην προηκουσατε εν τω λογω της αληθειας 6 (του ευαγγελιου του παροντος εις υμας καθως και εν παντι τω κοσμω, και⁷ εστιν καρποφορουμενοι και αυξανομενοι⁸ καθως και εν υμιν, αφ' ης ημερας ηκουσατε και επεγνωτε την χαριν του Θεου εν αληθεια), 7 καθως και⁹ εμαθετε απο Επαφρα, του αγαπητου συνδουλου ημων, ος εστιν πιστος υπερ υμων¹⁰ διακονος του Χριστου, 8 ο και δηλωσας ημιν την υμων αγαπην εν Πνευματι.

[Christ preeminent]

[Walk worthily of the Lord]

1.9 Δια τουτο και ημεις, αφ' ης ημερας ηκουσαμεν, ου πανομεθα υπερ υμων προσευχομενοι και αιτουμενοι ινα πληρωθητε την επιγνωσιν του θεληματος αυτου εν παση σοφια και συνεσει πνευματικη, 10 περιπατησαι υμας¹¹ αξιως του Κυριου εις πασαν αρεσκειαν,¹² εν παντι εργω αγαθω καρποφορουντες και αυξανομενοι εις την επιγνωσιν¹³ του Θεου· 11 εν παση δυναμει δυναμουμενοι κατα το κρατος της δοξης αυτου εις πασαν υπομονην και μακροθυμian·

12 μετα χαρας ευχαριστουντες τω¹⁴ Πατρι τω ικανωσαντι ημας¹⁵ εις την μεριδα του κληρου των αγιων εν τω φωτι· 13 ος ερρυσατο ημας εκ της εξουσιας του σκοτους και μετεστησεν εις την βασιλειαν του Υιου της αγαπης αυτου, 14 εν ω εχομεν την απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου,¹⁶ την αφεσιν των αμαρτιων·

[The supremacy of Christ described]

15 ος εστιν εικων του Θεου του αορατου, πρωτοτοκος πασης¹⁷ κτισεως, 16 οτι εν αυτω εκτισθη τα παντα—τα¹⁸ εν τοις ουρανοις και τα¹ επι της γης, τα ορατα και τα

¹ Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD. I venture to affirm to the reader that all original wording of Colossians are preserved in this edition, if not in the Text, at least in the apparatus. "Diminish not a word" Jeremiah 26:2 (see Deut. 4:2 and Luke 4:4, "every word" [as in 99.6% of the MSS]). The last note at the end of this book gives explanation about the apparatus.

² ιησου χριστου f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 21 P⁴⁶ xA, B [5%] NU

³ κολοσσαις f³⁵ xB [60%] CP, NU || κολασσαις (P⁴⁶A) [40%] RP, HF, OC, TR

⁴ και κυριου ιησου χριστου f³⁵ xA, C, I [80%] RP, HF, OC, TR, CP || --- B [20%] NU

⁵ και f³⁵ xA, I [98%] RP, HF, OC, TR, CP || --- B, C [2%] NU

⁶ την f³⁵ (86.7%) RP, HF, OC, TR, CP || ην εχετε xA, C (11.4%) lat, NU || ην εχεται (1.2%) || --- B (0.7%)

⁷ και f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P⁴⁶ xA, B, C [5%] NU

⁸ και αυξανομενοι f³⁵ xA, B, C (48%) lat, syr, cop, RP, HF, OC, CP, NU || --- (52%) TR (The omission could be an easy case of homoioteleuton.)

⁹ και f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR || --- P⁴⁶ xA, B, C [5%] CP, NU

¹⁰ υμων f³⁵ C [90%] lat, syr, cop, RP, HF, OC, TR, CP, NU || ημων P⁴⁶ xA, B [10%] (Even NU rejects the 'Alexandrian' MSS here.)

¹¹ υμας f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P⁴⁶ xA, B, C [5%] NU

¹² αρεσκειαν rel || αρεσκian xA, C [15%]

¹³ εις την επιγνωσιν f³⁵ (90.5%) RP, HF, OC, TR, CP || τη επιγνωσει P⁴⁶ xA, B, C, I (4.6%) NU || εν τη επιγνωσει (4.1%) || three other readings (0.7%)

¹⁴ τω f³⁵ P⁴⁶ A, B, C [65%] RP, HF, TR, NU || 1 θεω και [30%] OC, CP || 1 θεω x [5%] (OC has small print.)

¹⁵ ημας f³⁵ A, C [97%] lat, syr, bo, RP, HF, OC, TR, CP || υμας xB [3%] sa, NU (The context is inclusive—first person.)

¹⁶ δια του αιματος αυτου f³⁵ [60%] syr^h, TR || --- xA, B, C [40%] lat, syr^p, cop, RP, HF, OC, CP, NU (The omission was presumably deliberate—one wonders why.)

¹⁷ πασης rel || 1 της [10%]

¹⁸ τα f³⁵ A, C [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P⁴⁶ xB [3%] NU

αορατα, ειτε θρονοι ειτε κυριοτητες ειτε αρχαι ειτε εξουσιαι—τα παντα δι' αυτου και εις αυτον εκτισται· 17 και αυτος εστιν προ παντων, και τα παντα εν αυτω συνεστηκεν. 18 Και αυτος εστιν ἡ² κεφαλη του σωματος, της εκκλησιας·

ὅς εστιν αρχη, πρωτοτοκος εκ των νεκρων, ἵνα γενηται εν πασιν αυτος πρωτευων, 19 ὅτι εν αυτω ευδοκησεν³ παν το πληρωμα κατοικησαι 20 και δι' αυτου αποκαταλλαξαι τα⁴ παντα εις αυτον, ειρηνοποιησας δια του αιματος του σταυρου αυτου—δι' αυτου,⁵ ειτε τα επι της γης ειτε τα επι⁶ τοις ουρανοις.

[The truth applied]

21 Και ὑμας (ποτε οντας απηλλοτριωμενους και εχθρους τη διανοια εν τοις εργοις τοις ποιηροις) 22 νυνι δε αποκατηλλαξεν εν τω σωματι της σαρκος αυτου δια του θανατου αυτου,⁷ παραστησαι ὑμας ἁγιους και αμωμους και ανεγκλητους κατενωπιον αυτου—23 ει γε επιμενετε τη πιστει τεθεμελιωμενοι και ἑδραιοι και μη μετακινουμενοι απο της ελπιδος του ευαγγελιου, οὐ ηκουσατε του κηρυχθεντος εν παση τη⁸ κτισει τη ὑπο τον ουρανον, οὐ εγενομην εγω, Παυλος, διακονος.

[What Paul does and why he does it]

[Present everyone perfect in Christ]

1.24 Νυν χαιρω εν τοις παθημασιν μου⁹ ὑπερ ὑμων και ανταναπληρω τα ὑστερηματα των θλιψεων του Χριστου εν τη σαρκι μου ὑπερ του σωματος αυτου, ὅ¹⁰ εστιν ἡ εκκλησια, 25 ἡ εγενομην εγω διακονος κατα την οικονομιαν του Θεου την δοθεισαν μοι εις ὑμας, πληρωσαι τον λογον του Θεου, 26 το μυστηριον το αποκεκρυμμενον απο των αιωνων και απο των γενεων, νυνι¹¹ δε εφανερωθη τοις ἁγιοις αυτου· 27 οἷς ηβηλησεν ὁ Θεος γνωρισαι τις ὁ¹² πλουτος της δοξης του¹³ μυστηριου τουτου εν τοις εθνεσιν, ὅς¹⁴ εστιν Χριστος εν ὑμιν, ἡ ελπις της δοξης· 28 ὃν ἡμεις καταγγελλομεν, νουθετουντες παντα ανθρωπον και διδασκουντες παντα ανθρωπον¹⁵ εν παση σοφια, ἵνα παραστησωμεν παντα ανθρωπον¹⁶ τελειον¹⁷ εν Χριστω·¹⁸ 29 εις ὃ και κοπιω, αγωνιζομενος κατα την ενεργειαν αυτου την ενεργουμενην εν εμοι εν δυναμει.

[A wealth of confident understanding]

2.1 Θελω γαρ ὑμας ειδεναι ἡλικιον αγωνια εχω περι¹⁹ ὑμων και των εν Λαοδικεια,²⁰ και ὅσοι ουχ ἑωρακασιν²¹ το προσωπον μου εν σαρκι, 2 ἵνα παρακληθωσιν αἱ καρδιαι

¹ τα f³⁵ A,C [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P⁴⁶ B [3%] NU

² η rell || --- [2%] CP

³ ευδοκησεν rell || ηυδοκησεν A [15%]

⁴ τα rell || --- CP

⁵ δι αυτου f³⁵ P⁴⁶ A,C, 048 [80%] syr, bo, RP, HF, OC, TR, CP [NU] || --- B, I [20%] lat, sa (The omission of the emphatic repetition is surely inferior.)

⁶ επι f³⁵ [50%] RP, HF, CP || εν A, B, C [50%] OC, TR, NU (The change to 'in' may have been unthinking, but is clearly inferior—beings and things that are an inherent part of Heaven don't need 'reconciling'.)

⁷ αυτου f³⁵ A [40%] || --- P⁴⁶ B, C, I' [60%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

⁸ τη f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P⁴⁶ A, B, C [5%] NU

⁹ μου f³⁵ [55%] OC, TR || --- A, B, C [45%] RP, HF, CP, NU (OC has small print.)

¹⁰ ο rell || ος C [10%]

¹¹ νυνι f³⁵ A [90%] RP, HF, OC, TR, CP || νυν A, B, C [10%] NU

¹² τις ο f³⁵ A [40%] OC, TR || τι το P⁴⁶ A, B [60%] RP, HF, CP, NU (In the context the masculine gender is correct—P⁴⁶ A, B [4%] NU are consistent in that they go on to read ὅ εστιν Χριστος, but not the [56%] RP, HF, CP.)

¹³ του rell || --- CP

¹⁴ ος f³⁵ A, C, I [96%] RP, HF, OC, TR, CP || ο P⁴⁶ A, B [4%] NU

¹⁵ παντα ανθρωπον rell || --- [10%] CP

¹⁶ παντα ανθρωπον f³⁵ A, B, C [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || --- [10%]

¹⁷ τελειον rell || --- CP

¹⁸ χριστω f³⁵ P⁴⁶ A, B, C [40%] NU || ι ησου [60%] RP, HF, OC, TR, CP

¹⁹ περι f³⁵ [93%] RP, HF, OC, TR, CP || υπερ P⁴⁶ A, B, C [7%] NU

²⁰ λαοδικεια rell || λαοδικια A, B, C [10%]

²¹ εωρακασιν f³⁵ [85%] RP, HF, OC, TR, CP || εορακασιν [10%] || εωρακαν A, B [2%] || εορακαν P⁴⁶ C [3%] NU

αυτων, συμβιβασθεντων¹ εν αγαπη και εις παντα πλουτον² της πληροφοριας της συνεσεως, εις επιγνωσιν του μυστηριου του Θεου και Πατρος και του³ Χριστου, 3 εν ὧ ειναι παντες οι θησαυροι της σοφιας και της⁴ γνωσεως αποκρυφιοι.

4 Τουτο δε⁵ λεγω ινα μη τις⁶ υμας παραλογιζηται εν πιθανολογια.⁷ 5 Ει γαρ και τη σαρκι απειμι, αλλα τω πνευματι συν υμιν ειμι, χαιρων και βλεπων υμων την ταξιν και το στερεωμα της εις Χριστον πιστεως υμων.

[Christian responsibility]

2.6 Ὡς ουν παρελαβετε τον Χριστον Ιησουν τον Κυριον, εν αυτω περιπατειτε, 7 ερριζωμενοι και εποικοδομουμενοι εν αυτω και βεβαιουμενοι εν τη⁸ πιστει, καθως εδιδαχθητε, περισσευοντες εν αυτη⁹ εν ευχαριστια.

[Christ VS 'the world']

8 Βλεπετε μη τις υμας εσται ὁ συλαγωγων δια της φιλοσοφιας και κεινης απατης, κατα την παραδοσιν των ανθρωπων, κατα τα στοιχεια του κοσμου και ου κατα Χριστον. 9 Ὅτι εν αυτω κατοικει παν το Πληρωμα της Θεοτητος σωματικως, 10 και εστε εν αυτω πεπληρωμενοι ὅς εστιν ἡ κεφαλη πασης αρχης και εξουσιας· 11 εν ὧ και περιετμηθητε, περιτομη αχειροποιητω, εν τη απεκδυσει του σωματος των ἁμαρτιων¹⁰ της σαρκος, εν τη περιτομη του Χριστου, 12 συνταφεντες αυτω εν τω βαπτισματι.¹¹ εν ὧ και συνηγεθητε δια της πιστεως της ενεργειας του Θεου του εγειραντος αυτον εκ των¹² νεκρων.

13 Και υμας, νεκρους οντας¹³ τοις παραπτωμασιν και τη ακροβυστια της σαρκος υμων—συνεζωοποιησεν υμας¹⁴ συν αυτω· χαρισαμενος ἡμιν¹⁵ παντα τα παραπτωματα· 14 εξαλειψας το καθ' ἡμων χειρογραφον (τοις δογμασιν) ὃ ἦν ὑπεναντιον ἡμιν, και αυτο ηρκειν¹⁶ εκ του μεσου προσηλωσας αυτο τω σταυρω· 15 απεκδυσαμενος τας αρχας και τας εξουσιας εδειγματισεν εν παρρησια, θριαμβευσας αυτους εν αυτω.

[Don't be disqualified!]

16 Μη ουν τις υμας κρινετω εν βρωσει ἡ¹⁷ εν ποσει, ἡ εν μερει ἑορτης ἡ νομηνιας¹⁸ ἡ σαββατων, 17 ἃ εστιν σκια των μελλοντων, το δε σωμα¹⁹ Χριστου. 18 Μηδεις υμας καταβραβευετω, θελων εν ταπεινοφροσυνη και θρησκεια των αγγελων, ἃ μη ἑωρακεν²⁰ εμβρατευων, εικη φυσιουμενος ὑπο του νοος της σαρκος αυτου, 19 και ου κρατων την

¹ συμβιβασθεντων f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || συμβιβασθεντες (P⁴⁶) xA, B(C) [4%] NU || συμβιβασθωσιν [1%]

² παντα πλουτον f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || παν πλουτος P⁴⁶ xB [3%] NU || παν το πλουτος A, C [2%]

³ και πατρος και του f³⁵ (79.6%) RP, HF, OC, TR, CP || 124 (12.9%) || 234 (1.8%) || 123 (0.7%) || 24 A, C (0.7%) || 23 (0.2%) || 2 x, 048 (0.3%) || --- P⁴⁶ B (3%) NU || five other readings (0.8%)

⁴ της f³⁵ A [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P⁴⁶ xB, C [5%] NU

⁵ δε f³⁵ C, 048 [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- P⁴⁶ xA, B [5%] NU

⁶ μη τις f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || μηδεις xA, B, C, 048 [5%] NU

⁷ πιθανολογια *rell* || πειθανολογια [2%] CP

⁸ εν τη f³⁵ x [95%] RP, HF, OC, TR, CP || 1 A, C, I [2%] || 2 B [3%] NU

⁹ εν αυτη f³⁵ B, 048 [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- xA, C, I^v [4%] NU || 1 αυτω D [1%]

¹⁰ των ἁμαρτιων f³⁵ (92.5%) RP, HF, OC, TR, CP || --- P⁴⁶ xA, B, C (7%) NU || omit longer stretches (0.5%) (Would not 'the body of the flesh', the reading of NU, be something of a tautology?)

¹¹ βαπτισματι f³⁵ xA, C [95%] RP, HF, OC, TR, CP || βαπτισμου P⁴⁶ B [2%] NU

¹² των f³⁵ B [70%] RP, HF, OC, TR || --- P⁴⁶ xA, C [30%] CP, NU

¹³ οντας f³⁵ xB [45%] || 1 εν P⁴⁶ A, C, 048 [55%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] (OC is in small print.)

¹⁴ υμας f³⁵ xA, C [65%] syr, cop, RP, HF, OC, CP, NU || ημας P⁴⁶ B [20%] Lect || --- [15%] lat, TR

¹⁵ ημιν f³⁵ xA, B, C [70%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || υμιν [30%] (some TRs)

¹⁶ ηρκειν f³⁵ P⁴⁶ xA, B, C [60%] RP, HF, TR, NU || ηρεν [40%] OC, CP

¹⁷ η f³⁵ xA, C, I [98%] RP, HF, OC, TR, CP || και P⁴⁶ B [2%] NU

¹⁸ νομηνιας *rell* || νεομηνιας B [2%] NU

¹⁹ σωμα f³⁵ P⁴⁶ [95%] RP, HF, OC, CP || 1 του xA, B, C [5%] TR, NU

²⁰ μη εωρακεν f³⁵ (83.5%) RP, HF, OC, TR, CP || 1 εωρακεν C (12.3%) || 1 εωρακαμεν (1.7%) || 1 εωρακως (0.5%) || 1 εωρακατε (0.2%) || ουκ 2 (0.3%) || 2 P⁴⁶ A (0.5%) || εωρακεν xB, I (1%) NU

κεφαλην, ἐξ οὗ παν το σωμα, δια των ἄφων¹ και συνδεσμων επιχορηγουμενον και συμβιβαζομενον, αυξει την αυξησιν του Θεου.

20 Εἰ οὖν απεθανετε² συν³ Χριστω απο των στοιχειων του κοσμου, τί ὡς ζωντες εν κοσμω δογματιζεσθε 21—“Μη ἀψη, μηδε⁴ γευση, μηδε θιγης!”—22 (ἅ εστιν παντα εις φθοραν τη αποχρησει) κατα τα ενταλματα και διδασκαλιας των ανθρωπων? 23 Ἄτινα εστιν λογον μεν εχοντα σοφιας εν εθελοθρησκεια⁵ και ταπεινοφροσυνη και⁶ αφειδια⁷ σωματος, ουκ εν τιμη τινη προς πλησμονην της σαρκος.

[Things above VS things below]

3.1 Εἰ οὖν συνηγερθητε τω Χριστω, τα ανω ζητετε, οὗ ὁ Χριστος εστιν, εν δεξια του Θεου καθημενος· 2 τα ανω φρονειτε, μη τα επι της γης, 3 απεθανετε γαρ και ἡ ζωη ὑμων κεκρυπται συν τω Χριστω εν τῷ⁸ Θεω. 4 Ὅταν ὁ Χριστος φανερωθη, ἡ ζωη ἡμων,⁹ τοτε και ὑμεις συν αυτω φανερωθησεσθε εν δοξῃ.

5 Νεκρωσατε οὖν τα μελη ὑμων¹⁰ τα επι της γης: πορνειαν, ακαθαρσιαν, παθος, επιθυμιαν κακην, και την πλεονεξιαν ἣτις εστιν ειδωλολατρια,¹¹ 6 δι' ἧ ερχεται ἡ οργη του Θεου επι τους υἱους της απειθειας,¹² 7 εν οἷς και ὑμεις περιεπατησατε ποτε ὅτε εζητε εν αυτοις.¹³ 8 Νυνι δε αποθεσθε και ὑμεις τα παντα—οργην, θυμον, κακιαν, βλασφημιαν, αισχρολογιαν—εκ του στοματος ὑμων. 9 Μη ψευδεσθε εις αλληλους, απεκδυσαμενοι τον παλαιον ανθρωπον συν ταις πραξεσιν αυτου 10 και ενδυσαμενοι τον νεον, τον ανακαινουμενον εις επιγνωσιν κατ' εικονα του κτισαντος αυτον, 11 ὅπου ουκ ενι Ἕλλην και Ιουδαιος, περιτομη και ακροβυστια, βαρβαρος, Σκυθης, δουλος, ελευθερος· αλλα τα¹⁴ παντα και εν πασιν Χριστος.

[Relationships among believers]

12 Ενδυσασθε οὖν ὡς εκλεκτοι του Θεου, ἄγιοι και ἡγαπημενοι, σπλαγχνα οικτιρμου,¹⁵ χρηστοτητα, ταπεινοφροσυνην, πραοτητα,¹⁶ μακροθυμιαν· 13 ανεχομενοι αλληλων και χαριζομενοι ἑαυτοις, εαν τις προς τινα εχη¹⁷ μομφην—καθως και ὁ Χριστος¹⁸ εχαρισατο ὑμιν,¹⁹ οὕτως και ὑμεις· 14 επι πασιν δε τουτοις την αγαπην, ἣτις²⁰ εστιν συνδεσμος της τελειοτητος.

15 Και ἡ ειρηνη του Θεου²¹ βραβευετω εν ταις καρδιαις ὑμων, εις ἣν και εκληθητε εν ἑνι σωματι· και ευχαριστοι γινεσθε.

16 Ὁ λογος του Χριστου¹ ενοικειτω εν ὑμιν πλουσιως εν παση σοφια διδασκοντες και νουθετουντες ἑαυτους, ψαλμοις και² ὕμνοις και³ ᾠδαις πνευματικαις εν⁴ χαριτι αδοντες εν τη καρδια⁵ ὑμων τω Κυριω.⁶

¹ ἄφων *rell* || αφων [25%]

² οὖν απεθανετε *f*³⁵ [80%] OC,TR || ~ 21 (κ) [5%] || 2 A,B,C [15%] RP,HF,CP,NU

³ συν *f*³⁵ κ A,B,C [95%] RP,HF,CP,NU || 1 τω [5%] OC,TR

⁴ μηδε *f*³⁵ κ A,B,C [90%] RP,HF,OC,TR,NU || μη [10%] CP (Twice.)

⁵ εθελοθρησκεια *rell* || εθελοθρησκια κ C [10%] OC,NU

⁶ και *f*³⁵ κ A,C [98%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] || --- P⁴⁶B [2%]

⁷ αφειδια *rell* || αφειδεια [10%]

⁸ τω *f*³⁵ P⁴⁶κ A,B,C [80%] RP,HF,OC,TR,CP,NU || --- [20%]

⁹ ημων *f*³⁵ B [90%] syr,sa,RP,HF,OC,TR,CP || υμων P⁴⁶κ C [10%] lat,bo,NU

¹⁰ υμων *f*³⁵ A [95%] RP,HF,OC,TR,CP || --- P⁴⁶κ B,C [5%] NU

¹¹ ειδωλολατρια *f*³⁵ (C) [55%] OC,NU || ειδωλολατρεια κ A,B [45%] RP,HF,TR,CP

¹² επι τους υιους της απειθειας *f*³⁵ κ A(C)I [99%] lat,syr,bo,RP,HF,OC,TR,CP[NU] || --- P⁴⁶B [1%] sa

¹³ αυτοις *f*³⁵ 048 [97%] RP,HF,OC,TR,CP || τουτοις P⁴⁶κ A,B,C,I [3%] NU

¹⁴ τα *f*³⁵ B [98%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] || --- κ A,C [2%]

¹⁵ οικτιρμου *f*³⁵ κ A,B,C [80%] RP,HF,OC,CP,NU || οικτιρμων [20%] TR

¹⁶ πραοτητα *f*³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP || πραυτητα κ A,B,C [3%] NU

¹⁷ εχη *rell* || εχει [10%] CP || εχητε [2%]

¹⁸ χριστος *f*³⁵ C [97%] syr,cor,RP,HF,OC,TR,CP || κυριος P⁴⁶A,B,I [2%] lat,NU || θεος κ [1%]

¹⁹ υμιν *f*³⁵ κ A,B [90%] RP,HF,OC,TR,NU || ημιν [10%] CP || ημας C

²⁰ ητις *f*³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP || ο A,B,C,048 [2%] NU || ος κ [1%]

²¹ θεου *f*³⁵ (95.2%) RP,HF,OC,TR,CP || χριστου κ A,B,C,I (4.8%) NU

17 Και παν ὅ τι⁷ αν⁸ ποιητε εν λογω ἢ εν⁹ εργω, παντα εν ονοματι¹⁰ Κυριου Ιησου, ευχαριστουντες τω Θεω και¹¹ Πατρι δι' αυτου.

[Household relationships]

18 Αἱ γυναικες, ὑποτασσεσθε τοις ἰδιοις¹² ανδρασιν, ὡς ανηκει εν Κυριω.

19 Οἱ ανδρες, αγαπατε τας γυναικας και μη πικραινεσθε προς αυτας.

20 Τα τεκνα, ὑπακουετε τοις γονευσιν κατα παντα, τουτο γαρ εστιν ευαρεστον¹³ εν¹⁴ Κυριω.

21 Οἱ παteres, μη ερεθιζετε¹⁵ τα τεκνα ὑμων, ἵνα μη αθυμωσιν.

22 Οἱ δουλοι, ὑπακουετε κατα παντα τοις κατα σαρκα κυριοις, μη εν οφθαλμοδουλαις¹⁶ ὡς ανθρωπαρεσκοι, αλλ' εν ἀπλοτητι καρδιας, φοβουμενοι τον Θεον.¹⁷

23 Και παν ὅ τι¹⁸ εαν¹⁹ ποιητε, εκ ψυχης εργαζεσθε ὡς τω Κυριω και ουκ ανθρωποις,

24 ειδοτες ὅτι²⁰ απο Κυριου ληψεσθε²¹ την ανταποδοσιν της κληρονομιας· τω γαρ²² Κυριω Χριστω δουλευετε. 25 (Ὁ δε²³ αδικων κομιεται²⁴ ὁ ηδικησεν, και ουκ εστιν προσωποληψια.)²⁵

4.1 Οἱ κυριοι, το δικαιον και την ισοτητα τοις δουλοις παρεχεσθε,²⁶ ειδοτες ὅτι και ὑμεις εχετε Κυριον εν ουρανοις.²⁷

[Redeem the time]

2 Τη προσευχη προσκαρτερετε, γρηγορουντες εν αυτη εν ευχαριστια,

3 προσευχομενοι ἅμα και περι ἡμων, ἵνα ὁ Θεος ανοιξη²⁸ ἡμιν θυραν του λογου, λαλησαι το μυστηριον του Χριστου (δι' ὃ²⁹ και δεδεμαι) 4 ἵνα φανερωσω αυτο ὡς δει με λαλησαι.

5 Εν σοφια περιπατετε προς τους εξω, τον καιρον εξαγοραζομενοι. 6 Ὁ λογος ὑμων παντοτε εν χαριτι, ἄλατι ηρτυμενος, ειδεναι πως δει ὑμας ἐνι ἑκαστω αποκρινεσθαι.

[Concluding remarks]

¹ χριστου *rell* || θεου A,C [9%] || κυριου *κ*,I [1%] *bo*

² και *ϛ*³⁵ A',I' [97%] RP,HF,OC,TR,CP || --- *κ*B,C [3%] NU

³ και *ϛ*³⁵ A',I' [97%] RP,HF,OC,TR,CP || --- *κ*B,C [3%] NU

⁴ εν *ϛ*³⁵ *κ*A,C [95%] RP,HF,OC,TR,CP || 1 τη P⁴⁶B [3%] [NU] || --- [2%]

⁵ τη καρδια *ϛ*³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP || ταις καρδιας P⁴⁶*κ*A,B,C [5%] NU

⁶ κυριω *ϛ*³⁵ [96%] RP,HF,OC,TR,CP || θεω P^{46v} *κ*A,B,C [4%] NU

⁷ ὅ τι *ϛ*³⁵ *κ*A,B,C [80%] RP,HF,OC,TR,NU || ὅτι [20%] CP

⁸ αν *ϛ*³⁵ *κ*A,C [97%] RP,HF,OC,TR,CP || εαν P⁴⁶B [3%] NU

⁹ εν *rell* || --- [10%]

¹⁰ ονοματι *rell* || 1 του [10%]

¹¹ και *ϛ*³⁵ [98%] RP,HF,OC,TR,CP || --- P^{46v} *κ*A,B,C [2%] NU

¹² ἰδιοις *ϛ*³⁵ [80%] RP,HF,TR || --- *κ*A,B,C [19%] OC,CP,NU || ὑμων after ανδρασιν [1%]

¹³ εστιν ευαρεστον *ϛ*³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP || ~ 21 *κ*A,B,C [5%] NU

¹⁴ εν *ϛ*³⁵ *κ*A,B,C [79%] RP,HF,CP,NU || τω [20%] OC,TR || --- [1%]

¹⁵ ερεθιζετε *ϛ*³⁵ P⁴⁶B (79.5%) RP,HF,OC,TR,CP,NU || παροργιζετε (*κ*)A(C) (19.8%) || four other readings (0.7%)

¹⁶ οφθαλμοδουλαις *ϛ*³⁵ *κ*C [40%] OC || οφθαλμοδουλειαις [43%] RP,HF,TR,CP || οφθαλμοδουλια [10%] NU || οφθαλμοδουλεια P⁴⁶A,B [5%] || οφθαλμοδουλειαι [2%]

¹⁷ θεον *ϛ*³⁵ P⁴⁶ [90%] RP,HF,OC,TR,CP || κυριον *κ*A,B,C,048 [10%] NU

¹⁸ και παν ὅ τι *ϛ*³⁵ (79.3%) RP,HF,OC,TR,CP || 123 (10.4%) || 234 (1.3%) || 134 (0.5%) || 23 (2.2%) || 12 οτε (0.8%) || 3 P⁴⁶*κ*A,B,C (4.7%) NU || four other readings (0.8%) (Perhaps some 20% evidently have ὅτι instead of ὅ τι.)

¹⁹ εαν *ϛ*³⁵ *κ*A,B,C (79.9%) RP,HF,OC,TR,CP,NU || αν P⁴⁶ (19.1%) || --- (1%)

²⁰ οτι *rell* || --- CP

²¹ ληψεσθε *ϛ*³⁵ P⁴⁶(A) [80%] RP,HF || αποληψεσθε (*κ*B,C') [20%] OC,TR(NU) || αποληψεσθαι CP || one other variant

²² γαρ *ϛ*³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP || --- P⁴⁶*κ*A,B,C [5%] NU

²³ δε *ϛ*³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP || γαρ *κ*A,B,C [5%] NU

²⁴ κομιεται *ϛ*³⁵ *κ*A,C [95%] RP,HF,OC,TR,CP || κομισεται B [5%] NU

²⁵ προσωποληψια *rell* || προσωποληψια *κ*A,B,C [5%] NU

²⁶ παρεχεσθε *ϛ*³⁵ *κ*A,B [80%] RP,HF,OC,TR,NU || παρεχετε C [18%] CP || παρεσχεσθε [2%]

²⁷ ουρανοις *ϛ*³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP || ουρανω *κ*A,B,C,I [3%] NU

²⁸ ανοιξη *rell* || 1 και CP

²⁹ δι ὃ *rell* || διο [20%]

4.7 Τα κατ' εμε παντα γνωρισει υμιν Τυχικος, ὁ αγαπητος αδελφος και πιστος διακονος και συνδουλος εν Κυριω, 8 ὃν επεμψα προς υμας εις αυτο τουτο, ινα γνω¹ τα περι υμων² και παρακαλεση τας καρδιας υμων, 9 συν Ονησιμω, τω πιστω και αγαπητω αδελφω, ὅς εστιν εξ υμων· παντα υμιν γνωριουσιν³ τα ὡδε.⁴

10 Ασπαζεται υμας Αρισταρχος, ὁ συναιχμαλωτος μου, και Μαρκος ὁ ανεψιος Βαρναβα (περι οὗ ελαβετε εντολας· εαν ελθη προς υμας δεξασθε αυτον), 11 και Ιησους ὁ λεγομενος Ιουστος, οἱ οντες εκ περιτομης οὔτοι μονοι συνεργοι εις την βασιλειαν του Θεου· οἱτινες εγενηθησαν μοι παρηγορια.

12 Ασπαζεται υμας Επαφρας, ὁ εξ υμων, δουλος Χριστου,⁵ παντοτε αγωνιζομενος ὑπερ υμων εν ταις προσευχαις, ινα στητε⁶ τελειοι και πεπληρωμενοι⁷ εν παντι θεληματι του Θεου. 13 Μαρτυρω γαρ αυτω ὅτι εχει ζηλον πολυν⁸ ὑπερ υμων, και των εν Λαοδικεια και των εν Ἰεραπολει.

14 Ασπαζεται υμας Λουκας, ὁ ιατρος ὁ αγαπητος, και Δημας. 15 Ασπασασθε τους εν Λαοδικεια⁹ αδελφους, και Νυμφαν και την κατ' οικον αυτου¹⁰ εκκλησιαν.

16 Και ὅταν αναγνωσθη παρ' υμιν ἡ επιστολη, ποιησατε ινα και εν τη Λαοδικεων¹¹ εκκλησια αναγνωσθη, και την εκ Λαοδικειας ινα και υμεις αναγνωτε.

17 Και ειπατε Αρχιππω, “Βλεπε την διακονιαν ἣν παρελαβες εν Κυριω, ινα αυτην πληροισ.”

[Sign-off]

4.18 Ὁ ασπασμος τη εμη χειρι: Παυλου. Μνημονευετε μου των δεσμων. Ἡ χαρις μεθ' υμων. Αμην.^{12,13}

¹ γνω $f^{35} P^{46} C$ (87.6%) RP, HF, OC, TR, CP || γνωτε $\aleph A, B, 048$ (10.9%) NU || γνωται (1%) || --- (0.5%)

² υμων $f^{35} P^{46} \aleph C$ (88.1%) RP, HF, OC, TR, CP || ημων $A, B, 048$ (11.4%) NU || --- (0.5%)

³ γνωριουσιν $f^{35} \aleph A, C$ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || γνωρισουσιν $P^{46} B$ [3%] NU

⁴ ὡδε *rell* || ὡδε f^{35} [40%] (I include this information for the record, and so as not to lose sight of it; since there is no contrast in meaning here, and I am not aware that the Autographs contained 'breathing' marks, I stay with the conventional spelling. However, it may be noted that the difference between ὦ δε and ὡδε would be indistinct in most MSS; the simple expedient reflected in f^{35} resolves the ambiguity.)

⁵ χριστου $f^{35} P^{46}$ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || ιησου $\aleph A, B, I$ [4%] [NU] || ιησου 1 C [1%]

⁶ στητε $f^{35} A, C$ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || σταθητε $\aleph B$ [1%] NU || ητε 1 [2%]

⁷ πεπληρωμενοι $f^{35} P^{46}$ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || πεπληροφορημενοι $\aleph A, B, C$ [3%] NU

⁸ ζηλον πολυν f^{35} [95%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 2 πονον $\aleph A, B, C$ [4%] NU || four other readings [1%]

⁹ λαοδικεια *rell* || λαοδικια $\aleph A, C$ [10%]

¹⁰ αυτου f^{35} [92%] RP, HF, OC, TR, CP || αυτων $\aleph A, C$ [6%] || αυτης B [1%] NU || --- [1%]

¹¹ λαοδικεων $f^{35} B$ [85%] HF, OC, TR, NU || λαοδικαιων $\aleph A, C$ [15%] RP, CP

¹² αμην f^{35} [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- $\aleph A, B, C, 048$ [5%] NU

¹³ The citation of f^{35} is based on seventeen MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 444, 928, 1248, 1249, 1548, 1637, 1855, 1897, 2466, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 18, 444 and 2723 are 'perfect' representatives of f^{35} in Colossians, as they stand, as were the exemplars of another three. The uniformity is impressive. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Trikala, Mt. Athos [four different monasteries], Rome, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

I have included six published editions in the apparatus—RP, HF, OC, TR, CP, NU. RP = Robinson-Pierpont (2005), HF = Hodges-Farstad, OC = the Greek Text of the Greek Orthodox Church (also used by other Orthodox Churches; I have not collated OC, so it may have some private readings not noted in the apparatus), TR = *Textus Receptus*, CP = Complutensian Polyglot, NU = N-A²⁶/UBS³ (N-A²⁷/UBS⁴ offer changes in the critical apparatus, not in the text; the text is still that of N-A²⁶/UBS³).

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either () or []. I have used () for the evidence taken from TuT, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I had to revert to von Soden and the apparatus of N-A²⁷, supplementing from other sources where possible (Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed $\pm 1\%$; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed $\pm 3\%$; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed $\pm 15\%$.

As an arbitrary decision, I have limited the citation of individual MSS to those dated to the 5th century or earlier; the same holds for the sporadic citation of early versions. I use *rell* to indicate that the reading is supported by all other witnesses,

